

Betreft: **Overzicht geharmoniseerde bepalingen IPM-K (2023-2025)**

Datum: 4 juni 2026

Inleiding

KPMB houdt tenminste jaarlijks een harmonisatieoverleg IPM-Knaagdierbeheersing met certificerende instellingen (CI). De afgelopen keren zijn hier ook de handhavers van de NVWA en ILT bij aangesloten. Dit is belangrijk om ervoor te zorgen dat auditoren – die namens de CI bedrijven beoordelen – werken aan de hand van uniforme interpretaties van de IPM-K voorschriften. De interpretaties die de afgelopen jaren zijn vastgesteld zijn samengebracht in een overzicht en het is belangrijk dat deze bekend zijn bij alle auditoren en het liefst ook bij alle handhavers. Hierbij speelt mee dat de groei van het aantal gecertificeerde bedrijven ook een groter aantal auditoren vraagt bij de CI's.

Voorbeelden van geharmoniseerde IPM-K bepalingen zijn over o.a.: de afvoer van tox en kadavers, wat is continu, bepaling van de locatie en nog veel meer. Juist over deze praktische onderdelen ontstonden de afgelopen jaren regelmatig discussies tijdens audits en hercertificeringen. Door deze punten nu concreter vast te leggen en te communiceren met de deelnemers en overige direct betrokkenen, wordt meer uniformiteit binnen de branche gecreëerd

Om aan voorgaande invulling te geven, is dit overzicht opgesteld en vastgesteld door het CCvD en het bestuur.

Geharmoniseerde bepalingen in 2023 t/m 2025:

1. Uitleg van termen, zoals: drempelwaarde en verhoogde plaagdruk:

In CIK (versie 4.0) par. 1.10 staat o.a.: “...Met verhoogde plaagdruk wordt bedoeld dat de drempelwaarde wordt overschreden. De drempelwaarde wordt door het professionele bedrijf samen met de opdrachtgever bepaald en uitgedrukt in een getal of een bepaalde mate. Bij overschrijding van deze waarde ontstaat een ‘verhoogde plaagdruk’. In het plan van aanpak voor beheersing staat per locatie wat wordt verstaan onder ‘verhoogde plaagdruk’, bijvoorbeeld door het bepalen van een drempelwaarde.”

O.b.v. bepaalde drempelwaarde en monitoring kan worden bepaald of er sprake is van een verhoogde plaagdruk. Dit betekent dat de drempelwaarde wordt gezien als een acceptatiegrens. Een drempelwaarde geldt per locatie en er is een verschil tussen binnen en buiten.

2. Inzet van tox en een noodsituatie:

Bij diverse personen bestaat het idee dat je alleen tox mag inzetten als er een noodsituatie geldt. Dit is niet het geval. Bedrijven kunnen bij het toepassen van de voorgeschreven IPM-

aanpak, ook de inzet van rodenticiden overwegen.

De voorwaarden en omstandigheden waaronder een noodsituatie uitgeroepen kan worden, staan duidelijk beschreven in CIK-paragraaf 7.6. Door deze stappen te volgen, kan het bedrijf ervoor zorgen dat noodsituaties op een verantwoorde en gecontroleerde manier worden afgehandeld, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan de eisen en de volksgezondheid wordt beschermd.

Indien sprake is van een werkwijze bij noodsituatie, zoals bedoeld in paragraaf 7.6, vindt er een evaluatie plaats binnen een termijn van maximaal 3 maanden, vanaf de start van het inzetten van de chemische bestrijdingsmaatregelen.

De bedoeling van een noodsituatie is al veel eenduidiger en duidelijker. De gestelde kaders zijn daarbij ook duidelijker voor de bedrijven en de auditoren. Desgevraagd wordt aangegeven dat heel extreem gesteld, een noodsituatie geen einddatum kent. De argumentatie moet wel duidelijk vastgelegd zijn en uitvoering (monitoring, habitat management en bestrijding tegelijkertijd) moet wel duidelijk inzichtelijk zijn. Actie: Om een te snelle herhaling te voorkomen, probeert KPMB in een nieuwe versie van het CIK voorbeelden op te nemen (bv. slecht werk geleverd, te laat ingeschakeld), waarbij herhaling van een noodsituatie is uitgesloten.

3. Inzet van chemische middelen. Wat is continu?

De Dikke Van Dale stelt continu als “doorlopend, ononderbroken of aanhoudend”. Vanuit het CIK zijn onder meer de paragrafen 1.10, 4.4, 7.5.5, 7.5.6 en 7.5.8 van belang. Aanpassen van een (inzet)termijn (CIK par. 7.5.5.) kan en daarvoor is altijd een duidelijke argumentatie nodig die is vastgelegd in het dossier. Bij de inzet van chemische middelen kan de duur van een termijn ook variëren, waarbij een maand ‘continu’ realistisch kan zijn en een jaar ‘continu’ zeker niet. De termijn dient bij aanvang van de chemische bestrijding door de vakbekwame plaagdierbeheerser te worden vastgesteld op basis van risico's en bevindingen. Tussentijds zijn dan altijd stappen nodig zoals naleving van regels van het SPC, zoals evalueren na 35 dagen vanwege mogelijke resistentie en in een noodsituatie ook evalueren binnen een termijn van maximaal drie maanden, vanaf de start van het inzetten van de chemische bestrijdingsmaatregelen (CIK par. 8.1).

4. Plan van Aanpak (PvA):

CIK paragraaf 6.1: “[Het professionele bedrijf stelt een plan van aanpak op waarin de strategie in heldere en begrijpelijke taal in een document wordt vastgelegd.](#)” Een PvA beschrijft wie doet wat en wanneer. Het is dan wel de voorwaarde dat het plan van aanpak (PvA) wordt opgesteld per locatie en daarin de methoden en werkwijze van maatregelen afdoende zijn beschreven. In combinatie met de behandelregistraties, kan worden opgemaakt of de wijze van uitvoering conform de voorgeschreven IPM is.

5. Evaluatie plan van aanpak. Wel of niet opnieuw laten ondertekenen?

Bevat het plan van aanpak (PvA) alle fasen van IPM-K, de te treffen maatregelen en wie doet wat in welke fase? Zo ja, en de risico's zijn ongewijzigd gebleven, dan hoeft je geen nieuw PvA op te stellen, je kan volstaan met een tussentijdse aanpassing en je hoeft geen handtekening van de opdrachtgever. Er wordt afgeweken van het PvA als het niet al beschreven stond in het basis PvA. Conform CIK-paragraaf 8.1 wordt de uitvoering van het PvA regelmatig, tenminste eenmaal

per jaar, door het professionele bedrijf geëvalueerd. Als hierbij blijkt dat er risico's zijn gewijzigd, dan pas je het PvA hierop aan en laat het ondertekenen door de opdrachtgever. Dit ondertekenen kan direct in het PvA, of bv. via de werkbond waarin de onderbouwde wijziging van uitvoering staat beschreven en deze wordt afgetekend door de opdrachtgever.

6. Afvoeren tox:

Voor het afvoeren van rodenticiden worden de volgende mogelijkheden genoemd, zijnde: In vaten bewaren en afvoeren via een afvalverwerker. Of inleveren bij een gemeentelijke milieustraat, maar dan heeft men geen bewijs ervan.

7. Afvoeren kadavers:

Op basis van CIK-paragraaf 7.2.4 moet het bij het uitvoeren van de fysieke inspecties kadavers van dode dieren die worden geconstateerd, in afgesloten plastic zakken te worden afgevoerd in de daarvoor bestemde afvalstroom. "In de daarvoor bestemde afvalstroom", betekent: 'bij het restafval'. Voor zover nu bekend is het risico van de hoeveelheid rodenticiden in een rat/muis/uitwerpselen, zeer beperkt.

8. Hoe bepaal je een 'locatie'?

De bepaling van de locatie kan worden gebaseerd op onder meer de specifieke situatie, risico's en de omvang van de rodenticide toepassing. Op basis hiervan kan de bepaling van de 'locatie' in de praktijk variëren in b.v: een specifiek lokaaspunt, een stal, meerdere stallen, of de gehele bedrijfslocatie. Door duidelijke afspraken tussen de opdrachtgever en -nemer over de 'locatie' en door hiervoor een nauwkeurige registratie bij te houden, kunnen bedrijven voldoen aan de wettelijke eisen en de veiligheid waarborgen.

9. Hoe bepaal je de hoeveelheid gebruikte rodenticiden?

Onder meer bij het opruimen kan worden bepaald hoeveel van de biocide daadwerkelijk is opgenomen. Als 10% van de totale hoeveelheid ingezette biocide is opgenomen op een locatie, wordt dit geregistreerd als hoeveelheid dat is gebruikt op die locatie.

10. Hoe de termijn bij inzet rodenticiden bepalen?

Hier is CIK-paragraaf 7.5.5 van toepassing. De termijn moet specifiek worden benoemd in de rapportage. De (inzet)termijn wordt bepaald aan de hand van de actuele situatie en moet per situatie worden vastgesteld. Na afloop van de (inzet)termijn mag deze worden verlengd nadat er een evaluatie is uitgevoerd op effectiviteit van de ingezette maatregelen. Hiervan wordt een verslag toegevoegd aan het dossier.

11. Moet je de evaluatie van 35 dagen bij inzet van rodenticiden herhalen?

Ja, na elke 35 dagen wederom evalueren op effectiviteit van de ingezette middelen (resistentie etc.), inclusief verslaglegging in het dossier.

12. Wie is verantwoordelijk voor de inzet van rodenticiden?

De NVWA/ILT kijken naar lopende contracten en gaan de herkomst na. Mocht er op de locatie rodenticiden in dozen van voorgaande bestrijders staan, dan gaan NVWA/ILT na waar het aannemelijk is dat de huidige bestrijder deze inzet van rodenticiden kan zien. Altijd wordt het

algemene functioneren van de plaagdierbeheerser nagegaan. Zijn alle stappen aantoonbaar doorlopen, waar onder: goede RI, inspectie, incl controle lokaaspunten. Het is dus sterk afhankelijk van de situatie. Conform CIK paragraaf 7.5.7 moet het professionele bedrijf onmiddellijk nadat de termijn voor inzet van rodenticiden is verstreken alle aanwezige rodenticiden verwijderen. In CIK versie 4.0 is hieraan toegevoegd dat dit ook moet bij beëindiging van het contract met de opdrachtgever.

13. Moet er een getekende overeenkomst zijn?

Er moet altijd een getekende overeenkomst aanwezig zijn, zowel op de locatie van de opdrachtgever als bij de gecertificeerde opdrachtnemer. Dit hoeft niet per se in het dossier. Om aan te tonen dat de overeenkomst bestaat, kan tijdens een audit/inspectie de volgende stappen worden ondernomen: dossiercontrole om te bevestigen dat de overeenkomst aanwezig is, toegankelijkheid van de overeenkomst voor zowel interne als externe controles, en documentatie van alle getekende overeenkomsten, zodat deze snel teruggevonden kunnen worden. Het is essentieel dat deze overeenkomsten altijd up-to-date en correct zijn om misverstanden of mogelijke fraude te voorkomen.

14. Evaluatie van het gebruik van een specifiek middel

Zorg ervoor dat de evaluatie in het dossier aanwezig is, zowel op de locatie van de opdrachtgever als bij de gecertificeerde opdrachtnemer. Voor middelen die na 35 dagen geëvalueerd moeten worden, moet dit duidelijk in het dossier worden vastgelegd. Als deze evaluatie ontbreekt, is er sprake van een overtreding en tekortkoming.

15. Wat wordt verstaan onder de term "(niet) gerechtvaardigd"

Bij het uitvoeren van steekproeven (CIK paragraaf 9.6) staat in het CIK staat onder punt e): [“De C.I. zal het bedrijf binnen 48 uur van tevoren informeren over het voorgenomen bezoek. In geval van uitzondering als de voorgestelde datum onmogelijk is om door het bedrijf te worden geaccepteerd \(door medische of andere gerechtvaardigde redenen\), zal het bedrijf één andere kans hebben om geïnformeerd te worden over een onaangekondigde audit. Het bedrijf zal een geschreven waarschuwing ontvangen als de eerste voorgestelde datum niet geaccepteerd wordt. Als het bezoek niet plaats kan vinden wegens niet-gerechtvaardigde redenen, zal een schorsing worden opgelegd.”](#)

Maar wat zien wij als (niet-)gerechtvaardigde redenen voor het verplaatsen van een audit? Gerechtvaardigde redenen kunnen zijn, indien aantoonbaar: (1) medische redenen, zoals een geplande operatie of een ernstige ziekte, (2) bezoek aan een arts of advocaat en (3) het overlijden van een dichtbij staand persoon. Niet-gerechtvaardigde redenen omvatten een normale werkdruk, en kleine operationele problemen. De communicatie hierover plaats tussen de CI en het bedrijf.

16. Een gemeente: Wie treedt op als opdrachtgever?

Voor opdrachten bij gemeenten, is de desbetreffende gemeente ook de opdrachtgever. De opdrachtgever moet ook habitat management uitvoeren en is degene die de handtekening plaatst en de factuur betaalt. Namens de gemeente tekent de dossierverantwoordelijke. Wie dit is blijkt vaak uit de functie, bijv. afdelingshoofd en de naam van deze persoon moet worden vastgelegd. Binnen de gemeente kan iemand anders verantwoordelijk zijn voor bijv. de uitvoering van IPM-K.

17. Een gemeente: Moet er een introductie- en evaluatiegesprek plaatsvinden?

Nee. De vergelijking wordt gemaakt met de agrariër, waar de relatie tussen het professionele bedrijf en zijn opdrachtgever ontbreekt. In deze situatie is dit ook van toepassing en is daarmee CIK paragraaf 1.6 relevant en op basis daarvan is hier een introductie- en/of evaluatiegesprek niet verplicht. Daar waar werkzaamheden worden verricht bij een bewoner (melder) in opdracht van de gemeente (opdrachtgever), zal met de melder de IPM-werkwijze en vereiste medewerking worden besproken.